No. 2761 Woensdag 15 Juli 1936 53ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling

Redactie: Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

De intocht van Gouverneur G. J. J. WOUTERS.

Het was al over achten toen het M.S. Colombia Maandagmorgen gepavoiseerd voor onze haven verscheen met aan boord den nieuwen Gouverneur van Curaçao.

De K.L.M. maakte met een harer machines, die juist naar Aruba ging, nog 'n cirkeltje ter verwelkoming toen de 15 saluutschoten van het fort het eerste welkom begonnen te roepen.

Met de loodsboot begaven zich de Adjudant Boutmy en de havenmeester buitengaats aan boord van de Colombia, die daarop de familie Wouters de eerste kennismaking gaf met onze mooie haven.

Aan de Westwerf begaven zich aan boord ter verwelkoming de Hr. Gorsira ondervoorzitter van de Raad van Bestuur, de Hr. Cohen Henriquez voorzitter van de Koloniale Raad; Mr. Suethoff, voorzitter van het hof van Justitie, de Kapt. ter zee van den Donker, de Hr. van der Drift administrateur van Financiën en Mr. Gronemeyer Gouvernementssecretaris.

Intussen had zich voor het Gouvernementshuis de erewacht opgesteld bestaande uit Mariniers onder commando van Luit. van der Ende.

Ongeveer 9 uur ging Zijne Exc. van boord met het Gouverneursjacht Odin en werd hij met zijne familie op het Gouvernementshuis ontvangen door den waarnemenden Gouverneur, den plaatselijken militair commandant Keuchenius en den commandant der politietroepen Diekman.

Eerst echter inspecteerde Zijne Exc. de voor het paleis opgestelde erewacht, in een houding die den gewezen militair kenmerkte.

Even daarna verzamelden zich in de audiëntiezaal van het Gouvernementshuis de leden van de Raad van Bestuur, van de koloniale Raad, van de rechterlijke macht, de officieren van land- en zeemacht en vrijwilligerscorpsen en alle autoriteiten, hoofd- en verdere ambtenaren, geestelijke autoriteiten, consulaire **ambtenaren enz.**

Toen de Gouverneur de zaal was binnengetreden, hield de waarnemende Gouverneur Mr. Jas de volgende rede:

Rede waarn. Gouv. Jas.

Uit naam van de gehele bevolking van Curaçao wens ik U en uw gezin geluk met de spoedige overtocht en heet U en uw gezin van harte welkom in Curaçao. Welkom niet alleen om de koninklijke benoeming die U ten deel gevallen is, maar ook om uw persoon, die voor de meesten van ons bekend geworden is uit wat de bladen daarover geschreven hebben. Welkom echter ook om de oplossing van de belangrijke vraagstukken welke u hier wachten.

Een punt echter wil ik thans slechts memoreren. Dat de donkere wolken die enkele dagen dreigend boven de terreinen der C.P.I.M. en ook boven Curaçao gehangen hebben, thans met uw komst zijn vervaagd.

Het is mij een voorrecht U in het vooruitzicht te kunnen stellen van de volle gehoorzaamheid van militairen en ambtenaren.

Ik besluit met de wens dat uw Bestuur op Curaçao lang en zegenrijk zijn moge.

Rede Gouv. Wouters.

Hierop antwoordde Gouverneur Wouters met 'n kort woord, waarin hij dankte voor het welkom; ook voor het welkom gebracht aan zijn vrouw en dochter.

Ook hem verheugde het, om de woorden van den w.n. Gouverenru te gebruidat de donkere wolken boven de terreinen van de C.P.I.M. waren weggevaagd en de ramp niet zover gekomen was als men misschien aanvankelijk had gevreesd.

Dankbaar was hij voor de toegezegde medewerking van leger en vloot en van de ambtenaren. Maar geen ogenblik ook had hij daaraan getwijfeld. Ook de schriftelijke mededelingen van zijn voorganger hadden hem in die overtuiging nog versterkt. Hij stelde dan ook zijn vertrouwen in die medewerking die vooral in het begin van zijn bestuur zo zeer nodig is.

Hierna werden de aanwezigen door den waarn. Gouverneur en Adjudant, aan Zijne Excellentie voorgesteld, waarna de Gouverneur zich vrij onder de aanwezigen bewoog en met een ieder enkele woorden wisselde.

In en om het Raadhuis.

Stond er Maandagmorgen bij het binnenvaren van de Colombia veel publiek langs de haven; bij het aan land stappen van Gouverneur Wouters en familie stonden er dichte hagen van mensen. Maar in en om de Raadzaal was wel het hoogtepunt van de belangstelling. Vooral in het gebouw van de koloniale Raad was het opgepropt. Een klein incident ontstond dan ook bij het binnentreden van Zijne Excellentie, doordat de dicht opeengepakte menigte zich direct sloot achter den binnengetreden Gouverneur, waardoor het een ogenblik dreigde dat Mevr. Wouters en dochters buiten de zaal in de vestibule achter een opgedrongen menigte zouden te staan komen. Luit. Diekman wist echter deze, een ogenblik pijnlijke, situatie te redden en vrije baan te maken.

Na de opening van de Raadszitting door den voorzitter, de Hr. J. Cohen Henriquez teneinde in een plechtige zitting den benoemden Gouverneur in de gelegenheid te stellen op de wijze, zoals voorgeschreven bij art. 15 van het regeringsreglement, het bestuur over Curaçao te aanvaarden, werden de Heren Dr. Arends, Mr. Bichon van Ysselmonde en Senior benoemd in de commissie van ontvangst en uitgeleide.

De erewacht kwam weer aantreden voor het Raadhuis onder commando van Luit. van der Ende en even later kondigde het kanonschot dat Gouv. Wouters het Gouvernementshuis had verlaten.

De Gouverneur was thans vergezeld van echtgenote en dochter, alsmede van den waarnemenden Gouverneur, de leden van de Raad van Bestuur, de oudst aanwezend zeeofficier, den plaatselijken militair commandant, den commandant van de militaire politietroepen en den adjudant.

Op verzoek van den voorzitter werden eerst door den Griffier Mr. Gronemeyer de processen verbaal van de benoeming en van de beeëdiging voorgelezen, waarna de voorzitter, de Hr. J. Cohen Henriquez, den Gouverneur toesprak.

Rede J. Cohen Henriquez.

Namens de Koloniale Raad van Curaçao heet ik u welkom in dit gebiedsdeel en wens U geluk met de onderscheiding welke U is te beurt gevallen in uwe benoeming tot Gouverneur van Curaçao.

In tegenstelling met uw voorganger aanvaardt gij het bewind onder zeer gunstige omstandigheden. Toch wil dit niet zeggen, dat ge hier op lauweren zult kunnen rusten. Veel energie, tact en beleid zult ge nodig hebben vanwege de zeer heterogene belangen die in dit gebiedsdeel te behartigen zijn.

Met de aanvaarding van uw Bestuur valt samen de afkondiging van de nieuwe staatsregeling voor Curaçao, waarin aan de bevolking meer zeggingsmacht zal gegeven worden in het bestuur.

Deze grotere zeggingsmacht is een eis van de tijd; maar zeer vele zijn de gevallen waarin deze grotere zeggingsmacht niet geleid heeft ten voordele van het landsbelang. Vele particuliere belangen zijn daarmee in botsing gekomen.

Ik hoop echter dat dit, voor Curaçao niet het geval zal zijn.

Maar daarvoor hebben we juist een landvoogd nodig met veel tact en energie.

Het bestaan van dezen Kolonialen Raad is nog maar kort. Ik kan U echter van deze Raad de verzekering geven van een aangename samenwerking en ik hoop dat dit bij de a.s. Koloniale Staten hetzelfde zal zijn.

Ten slotte bracht de Hr. Henriquez nog dank aan den waarn. Gouverneur Mr. Jas voor de prettige samenwerking.

Rede Gouverneur Wouters.

Hierop antwoordde Gouv. Wouters met de volgende rede;

Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren,

Het heeft H.M., onze geëerbiedigde Koningin, behaagd mij te benoemen tot Gouverneur van Curaçao.

Ter voldoening aan het gestelde in artikel 15 van het Curaçaosche Regeeringsreglement heb ik de eer Uwen Raad over te leggen een afschrift mijner benoemingsacte, alsmede een afschrift van het proces-verbaal mijner eedsaflegging.

Gedurende het onderhoud, dat ik de eer had na afloop van evenbedoelde eedsaflegging met Hare Majesteit de Koningin te hebben, bleek mij duidelijk hoe groot de belangstelling is welke Hare Majesteit in de Kolonie Curaçao stelt, terwijl voorts Hare Majesteit mij opdroeg de beste wenschen voor dit gebiedsdeel aan U en de bevolking over te brengen, aan welke aangename vereerende opdracht ik bij deze voldoe.

Ik ben er mij wel van bewust, dat door mij te benoemen tot Gouverneur van Curaçao een zware taak op mijne schouders is gelegd. Maar hoe zwaar en verantwoordelijk die taak ook moge zijn, zij schrikt mij niet af.

Zij trekt mij integendeel aan, omdat zij m.i. zeer veel aanlokkelijks heeft.

Dat aantrekkelijke is voor mij o.m. hierin gelegen, dat de Kolonie Curaçao, het eenige gebiedsdeel van het Koninkrijk der Nederlanden is, dat in dezen tijd van algemeenen inzinking niet gebukt gaat onder financieele zorgen, noch zich kromt onder den geesel der werkloosheid en omdat — ben ik goed ingelicht — de mogelijkheid bestaat haar nog tot grootreren bloei en welvaart te brengen.

Ik wil hier thans geen opsomming geven van de diverse oorzaken van de hier heerschende welvaart doch eene daarvan is zonder eenigen twijfel de voortreffelijke wijze, waarop mijn ambtsvoorganger zich van zijn taak heeft gekweten.

Op zeer duidelijke wijze heeft de bevolking van Curaçao bij zijn heengaan getoond dit te weten en te waardeeren.

En ook ik waardeer dat en wil daar op deze plaats openlijk getuigenis van aflegggen, omdat ook ik de vruchten zal plukken van het schoone en vruchtdragende werk door hem hier verricht.

Geve God dat mijn bestuur even zegenrijk voor dit gebiedsdeel moge zijn als het Zijne.

Ik deed zooeven een beroep op God, ik doe thans op U.

Geef mij Uw vertrouwen zooals ik U het mijne schenk, verleen mij Uw ontonbeerlijken steun, laten wij eendrachtig samenwerken aan het heil en het welzijn dezer mooie Kolonie.

Maar niet alleen van U, mijne heeren en in de naaste toekomst van de leden van de Koloniale Staten vraag ik vertrouwen, steun en medewerking, maar over Uwe hoofden heen, richt ik op dit voor mij zoo gewichtige oogenblik dat zelfde verzoek tot de geheele Curaçaosche bevolking, die door de nieuwe staatsregeling rechten zal verkrijgen, welke zij tot nog toe niet bezat.

Ofschoon ik mij onder de uitstekende leiding van den heer Mühlenfeldt, het hoofd der zevende afdeeling van het Departement van Koloniën te 's-Gravenhage en met behulp van zeer waardevolle gegevens, mij verstrekt door mijn ambtsvoorganger en den U ongetwijfeld nog wel bekenden Oud-Gouverneur-Helfrich, een voorstelling heb kunnen maken hetgeen in de naaste- en ook in de meer in het verschiet liggende toekomst, voor het aan mijne zorgen toevertrouwde gewest gedaan dienst te worden, zou het m.i. onjuist zijn U thans reeds een uitgewerkt werkplan voor te leggen, U al mijn voornemens kenbaar te maken.

Maar wat ik op dit oogenblik wèl kan en ook wil verklaren, dat is, dat ik mij heb voorgenomen van stonde af aan de belangen van Curaçao naar mijn beste weten en kunnen te zullen behartigen en dat ter verwezenlijking van dit voornemen geen arbeid mij te veel en geen moeite mij te zwaar zullen zijn.

Ook zal ik, evenals mijn ambtsvoorganger, met alle mij daartoe ten dienste staande middelen orde en rust in dit gebied handhaven.

Tenslotte zij het mij vergund U, Mijnheer de Voorzitter, dank te betuigen voor de hartelijke woorden, die U zoo vriendelijk waart, zooeven tot mij te richten en den anderen leden van den Kolonialen Raad voor hunne instemming met die woorden.

Met de bede, dat de goede en almachtigen God onzen gemeenschappelijken arbeid moge zegenen, verklaar ik het bestuur over dit gewest te hebben aanvaard.

Gouverneur Wouters heeft in deze betrekkelijk sobere rede een indruk gegeven die, naar we hopen, een blijvende zijn zal.

De Man van beginsel, die op de eerste plaats zijn vertrouwen stelt op de Almachtige en vervolgens op Raad, Ambtenaren en Volk.

Zeer sympathiek klonk de hulde en dankbaarheid aan den voorganger Gouv. van Slobbe. Maar ook krachtig en overtuigend zijn de woorden, waar gesproken werd over het behartigen van de belangen van Curaçao. En de nadruk en beklemtoning dezer woorden gaven inderdaad aan de hoorders de indruk, dat werkelijk voor deze gouverneur in zake deze, geen moeite te groot, geen werk te zwaar zijn zal.

De man die weet wat hij wil, kwam zeer sterk naar voren in de wijze waarop werd uitgesproken de traditionele phrase van het handhaven van rust en orde.

En toch ook beminnelijk en vol toenadering, zoals bleek bij het openbaar gehoor, waar hij niet tevreden met een korte handdruk, voor ieder nog een apart woord over had.

Mr. Jas heeft gesproken over het Welkom, ook toegebracht om den persoon, die de meeste van ons nog slechts uit de bladen kennen; maar de kennismaking met zijn persoon zal dit welkom nog oprechter hebben doen klinken, waarom wij dan ook aan ons Welkom-artikel van Zaterdag nog deze woorden hebben willen toevoegen.

Een lang en zegenrijk bestuur zij Gouverneur Wouters toegewenst.

Ook een hartelijk welkom aan Mevrouw Wouters met haar dochter; mogen ook zij hier een prettig verblijf vinden en met echtgenoot en vader zegenrijk kunnen samenwerken tot bloei, hulp en steun aan dit gewest en tot vreugde en voldoening in hun mooie levenstaak.

Moge dit zo zijn, onder zege van den Allerhoogste.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Een der meest belangrijke feiten in de huidige wereldsituatie is het feitelijke herstel van de oude driebond Italië—Oostenrijk—Duitsland. Tot 1914 bestond deze bond van centralen, waaraan echter toen Italië ontrouw werd door eerst het defensieve verbond te breken en later zelfs de wapens tegen Duitsland en Oostenrijk op te nemen.

Thans echter heeft in de laatste dagen, feitelijk althans, het herstel van deze driebond plaats gehad.

Duitsland heeft met Italië een verbond gesloten, dat Italië Duitslands koloniale eisen steunen zal, o.a. zal Duitsland niet vergaderen met de Locarnomachten, mits daar de koloniën van Duitsland ter sprake zullen komen. Duitsland echter zal daartegenover de onafhankelijkheid van Oostenrijk waarborgen.

Duitsland echter heeft ook met Oostenrijk dezer dagen een verbond gesloten nauw aansluitend aan dat van Italië, waarbij: 1. De Duitse regering belooft volledige souvereiniteit van de Oostenrijkse Bondstaat. 2. De beide regeringen zullen de politieke organisatie in elk land beschouwen als een interne kwestie. De Duitse regering zal direct noch indirect invloed uitoefenen op de politiek der Oostenrijkse Nationaal Socialisten. 3. Voor zover mogelijk zal de Oostenrijk regering bij haar buitenlandse politiek in ogenschouw nemen, dat zij een Duitse staat is, zodat haar buitenlandse politiek zo mogelijk dezelfde doeleinden zal trachten na te streven als het Duitse Rijk. Als eerste stap in deze richting zullen de beide regeringen een gentlemen agreement aangaan, betreffende het touristenverkeer. Vervolgens zal getracht

Het Kapersnest.

door Joseph Conrad.

(Nadruk verboden).

27)

„Ach, Juan", zei hij, sea, „sea bienvenido, wees welkom, wees welkom."

Castro greep mij ruw bij de schouder en staarde mij aan met vurige, gele ogen.

„Spreek niet ruw tegen hem, Engels beest, zei hij. „Hij ligt zo goed als op sterven."

„Neen, je kunt gerust zijn", antwoordde ik, ik zie het..."

Eerst was ik achterdochtig geweest; het had comedie kunnen zijn om mij te vermurwen... Maar het was onmogelijk, die blauwe tint te veinzen, dat ingevallen gezicht rondom de neus en die kalme rust, die door niet veel dingen meer te verstoren viel. Er was geen twijfel aan. Carlos was doodziek.

„Verraderlijk, neen — je moest komen", zei hij plotseling. „Ik heb je nodig. Ik ben blij, beste Juan." Met een lange, magere hand wuifde hij mij even toe. „Je zult niet lang boos zijn. Het moest gedaan worden — de middelen moet je maar vergeven."

Zijn toon was zo opgeruimd, zo heel niet klagend, dat het nauwelijks te geloven was, dat die van hem kwam.

„Je kon niet slechter gehandeld hebben, als je me wrok had toegedragen, Carlos", zeide ik. — „Ik zou ook een verklaring willen hebben. Maar, daar ik je niet wens te doden..."

„O neen, o neen", zei hij „in 'n minuut zal ik het je vertellen."

In een zilveren kom, die naast het bed stond, liet hij een gouden balletje vallen. Het klonk als een grote klok... Een zuster met wijduitstaande kap, kwam naar hem toe met een gouden bekertje, waaruit hij, een weinig oprijzend, haastig dronk. Toen ging de zuster het vertrek uit, gevolgd door Castro, die mij een laatste woeste blik van zijn gele ogen toewierp. Carlos glimlachte.

„Ze trachten mij het heengaan gemakkelijk te maken,"zeide hij. „Vamos! De peluw is zacht voor wie bemind wordt." Hij sloot de ogen. — Plotseling zei hij: „Waarom moet je mij alleen haten, John Kemp? Wat heb ik gedaan."

„God weet, dat ik je niet haat, Carlos", antwoordde ik.

„Jij hebt mij altijd gewantrouwd", zei hij. „En toch sta ik je misschien nader dan velen van je landgenoten, ik heb je altijd 't goede gewenst en mij heb je altijd gehaat en gewantrouwd. Van het allereerste begin heb je mij gewantrouwd. Waarom?"

Het was nutteloos het te ontkennen: hij had de buitengewone ongelovigheid van zijn ras... Ik herinnerde mij, hoe ik hem thuis als jongen verafgood had.

„Je zwager, mijn neef Rooksby, was de eerste, die meende, dat ik zeerover was. Ik een laag zeerover! Ik, Carlos Riego! Heeft hij dat niet geloofd en jij trouwens ook?"

Hij keek me een beetje ironisch aan, en wees met een dunne, witte vinger naar het geborduurde wapen.

„Zoiets, amigo mio," zei hij, „duldt niet, dat je zakken gaat rollen."

Plotseling ging hij meer op zijn zij liggen en nam mij met zijn klare ogen op.

„Beste vriend", zei hij, als ik je vertelde, dat Rooksby en de grote heren van Kent smokkelaarsvaatjes vervoerden, zou je zeggen, dat ik 'n onwetende dwaas was. Het zijn immers magistraten. De enige keer, waarop ik ooit van de hulp van die schurken gebruik maakte, was vandaag om jou hier te brengen. Dat was noodzakelijk. Die O'Brien had zich voorgenomen je gevangen te nemen, zodra je aankwam. Havana zou je nooit levend verlaten hebben. Het was om je leven te redden. Eenmaal daar, zou je dien man nooit meer ontkomen zijn."

Ik zag nu eensklaps in, dat dit de waarheid kon wezen. Er was iets vriendschappelijks geweest in Carlo's verlangen mij niet ten aanschouwe van het volk te compromitteren. Het was duidelijk, dat hij een rol had gespeeld, met zichtbare verachting voor het plunderen, dat hij niet had kunnen voorkomen. 't Was waar, dat hij enkel gestuurd was om mij in Rio Medio te brengen.

„Ik heb nooit een hekel aan je gehad", wierp ik tegen. „Ik begrijp niet, wat je bedoelt. Al wat ik weet is, dat jij mij slecht behandeld hebt — schandelijk slecht. Je hebt nu mijn leven gered, zeg je. Dat kan waar zijn, maar waarom heb je mij met dien vent, O'Brien, in aanraking gebracht ?"

„En zelfs daarvoor moet je mij niet haten", zeide hij, zijn hoofd in de zijde kussens heen en weer schuddend. „Ik heb je nooit iets anders dan goed gewenst, Juan, — omdat je eerlijk waart en jong, van edel bloed, en innemend voor wie je zag; mij en mijn vriend heb je een grote dienst bewezen, met eigen levensgevaar, terwijl mijn neef mij in de steek liet. En ik hield ook nog van je omwille van een ander. Ik beminde je zuster. Wij hebben een spreekwoord: Een man is altijd goed tegenover ogen, waarmee de zuster hem heeft bekoord."

Ik keek hem verbaasd aan.

„Hield je van Veronica!" riep ik uit. „Maar wat betekent Veronica. Daar had je toch de señorita!"

Hij glimlachte mat. „O, de señorita; zij is ook heel goed; een man zou haar ook wel kunnen liefhebben. Maar de liefde komt niet op commando, jongen."

Ik onderbrak hem: „Ik wil weten waarom je me hier bracht. Waarom vroeg je me mee te komen, toen we nog aan boord van de „Thames" waren?"

Droevig antwoordde hij: „O, toen! Omdat ik je zuster liefhad en jij mij altoos aan haar herinnerde. Maar dat is nu allemaal voorbij — ja, voorbij voor goed... Ik heb de dood te aanvaarden, zoals het iemand van mijn geslacht past te sterven."

Hij glimlachte tegen me. „Om als een Christen te sterven, moet men in vrede sterven. Het leven heeft me tamelijk slecht behandeld, maar de gentleman moet niet morren, en opstaan als iemand uit een achterbuurt. Ik wilde goed doen aan den vriend, als den broeder van zijn zuster, aan het nichtje, dat ik niet liefheb met liefde, maar versta en begrijp met genegenheid — en ook aan het grote erfgoed, dat niet bestemd is voor mijn uitgeteerde handen."

wordt vervolgd.

(Verschenen in boekvorm bij de N.V. Het Nederlandse Boekhuis te Tilburg en verkrijgbaar in iedere boekhandel).

SLECHTE REMMEN.....

AANRIJDING.

DOOD DOOR SCHULD.....

ZWARE STRAF.....

ZIJN UW REMMEN IN ORDE?

„Veilig Verkeer"

worden te komen tot het afsluiten van een handelsverdrag, waarin de meestbegunstigingsclausule zal zijn opgenomen.

Wanneer we uit de geschiedenis der laatste jaren weten, hoe de nazi-politiek in Oostenrijks interne aangelegenheden een voortdurende bron waren van ernstige verwikkelingen, dan kunnen we begrijpen hoe door de verschillende Mogendheden deze Duits-Oostenrijkse toenadering werkelijk een vooruitgang is voor de vrede in Europa.

Rusland, Tsjecho-Slowakije en Frankrijk zijn de enigste landen, die deze toenadering met lede ogen aanzien: Rusland ziet hier natuurlijk een bolwerk in tegen het Communisme en Tsjecho-Slowakije en Frankrijk, nauw met elkaar verenigd, zien nog altijd in een versterking van de Duitse Nationaliteit een groter gevaar als in de groei van de Bolsjewistische terreur.

Het schijnt zelfs, dat Frankrijk thans tracht roet in het eten te gooien door zijn streven naar een Middellands-Zee-pact met Italië.

Zeer terecht merkt Duitsland op, dat talrijke onderlinge pacten zeer verwarrend werken moet op de internationale toestand.

De binnenlandse moeilijkheden zijn in Frankrijk nog allerminst van de baan. Er zijn volgens lage schatting nog een 80.— à 90.000 stakers. En verdere moeilijkheid is nog, dat men thans de onmogelijkheid gaat inzien van de beloften, die men onder de druk der staking aan de arbeiders gedaan heeft. Een 40-urige werkweek zou o.a. voor Parijs alleen al 70 millioen francs per jaar kosten.

In Spanje is het nog steeds roerig: de 75.000 stakers in de bouwbedrijven zijn nog niet aan het werk te krijgen.

Van kerk- en kloosterbranden hoort men de laatste dagen minder.

Achterstelling van Gereformeerden.

door Mr. B. de Gaay Fortman.

We lezen in het „Calvinistisch Weekblad":

In de afgelopen maanden is in de beide kamers der Staten-Generaal aan de orde geweest de herziening der West-Indische regeringsreglementen, dat voor Suriname en dat voor Curaçao, ten einde te komen tot een staatsinrichting voor die beide gebiedsdelen in overeenstemming met de wijzigingen, die bij de laatste grondwetsherziening in de artikelen over het bestuur der overzeese gewesten zijn aangebracht. Aangezien die die grondwetsherziening van 1922 dagtekent, heeft men 14 jaren over de voorbereiding van de herziening der regeringsreglementen kunnen doen. En zulks, terwijl de regering zich hierbij uitdrukkelijk bepaald heeft tot de wijzigingen, welke rechtstreeks of zijdelings volgen uit de nieuwe lezing der desbetreffende grondwetteiijke bepalingen, tenzij bijzondere, sprekende redenen ervoor pleiten om de gelegenheid tot zuivering of aanvulling niet te laten voorbijgaan.

De minister van Koloniën, die dit in de Memorie van toelichting bij beide wetsontwerpen meedeelt, voegt daaraan toe, dat ondanks door den gouverneur bij hem uitgeoefende aandrang een door dezen gewenste wijziging van art. 142 van het Surinaamse regeringsreglement tot nader orde, die de minister intussen niet in een ver verwijderd verschiet, moet wachten.

Dit artikel 142 bepaalt: „In Suriname wordt gelijke bescherming verleend aan alle erkende kerkgenootschappen," en art. 163 van het Curaçaose regeringsreglement bepaalt geheel hetzelfde voor Curaçao.

In het Voorlopig Verslag is door de Tweede Kamer eveneens op wijziging dezer bepaling aangedrongen, omdat zij een belangrijk deel der bevolking in Suriname uitsluit van **de bescherming**, welke de „erkende" kerkgenootschappen daar genieten. Blijkens de Memorie van antwoord op dit verslag overzag de minister van Koloniën nog niet het belang der zaak, daar hij slechts aanvoerde, dat andere bepalingen uitsluiten, dat men aan de in Suriname en Curaçao voorkomende, niet erkende godsdienstige gemeenschappen andere belemmeringen aan haar arbeid in de weg zou mogen leggen dan die, welke in het belang van de openbare orde, rust en zedelijkhkeid bij koloniale verordeningen worden bevolen.

Echter zijn bij het daarop gevolgd overleg tussen den minister en de Commissie van voorbereiding uit de Tweede Kamer andere bezwaren naar voren gekomen. Toen het thans nog geldende regeringsreglement voor Suriname, dat van 1865 dagtekent, in de Tweede Kamer werd behandeld, heeft de toenmalige minister van Koloniën Fransen van de Putte zich uitgelaten: in Suriname staat erkenning gelijk met geldelijke onderstand" (Bordewijk, **Handelingen over de Reglementen op het beleid der Regering in de koloniën Suriname en Curaçao**, blz. 702), of, zoals de minister het nu weergeeft: minister Fransen van de Putte heeft het woord „erkend" geïnterpreteerd als „gesubsidieerd".

Het is merkwaardig, dat deze uitlating geschiedde in een debat met het anti-revolutionnaire kamerlid Mr. W. baron van Lynden, die op schrapping van het woord „erkende" had aangedrongen, omdat het in de grondwet (van 1848) niet voorkwam, „en als terugvoerde naar een tijd, waarin dergelijk woord aanleiding heeft gegeven tot vervolging om des geloofs wille, waaraan wij thans allen met afschuw denken." En deze spreker wees erop, dat ontbrak de aanwijziging van de macht, van wie de **erkenning** moet uitgaan. In antwoord hierop volgde de boven aangehaalde uitlating van minister Fransen van de Putte, waarbij het artikel uitdrukkelijk werd uitgelegd als een voorschrift om alleen erkende kerkgenootschappen te ondersteunen.

Nu zou aan deze materiële uitlating niet zo grote waarde gehecht behoeven te worden, omdat zij zeer goed ruimte laat voor de opvatting, dat de „erkenning" een voorwaarde voor subsidiëring moet zijn, dus een aan deze laatste voorafgaande handeling vanwege het gouvernement, maar minister Colijn deelt in de stukken mee, dat het Hof van Justitie (waarschijnlijk dat in Suriname) de uitlegging van „erkend" als „gesubsidieerd" heeft overgenomen. Ik ken dat arrest niet, en uit de motivering wordt niets medegedeeld, zodat ik daarover niet verder spreken kan, maar de practische betekenis ervan is natuurlijk zeer groot.

Bij het bovengenoemde overleg zijn twee moeilijkheden als gevolg van deze interpretatie naar voren gebracht. De ene werd genoemd door minister Colijn zelf, die nochtans uitdrukkelijk verklaarde, dat de kwestie niet „bijzonder urgent" was. De minister zei: „Op Curaçao is een Christelijk (en wel Gereformeerde) gemeente opgericht, die niet „erkend" is in de zin van „gesubsidieerd". De positie van de gemeente — er kunnen meer van dergelijke gemeenten komen — is onzeker". En verder wordt gewezen op de achterstelling, die Hindoes en Mohammedanen in Suriname gevoelen, omdat zij geen eed mogen afleggen, hetgeen alleen is toegestaan aan hen, die behoren tot een der erkende kerkgenootschappen.

Het is wellicht op dat ogenblik tot den minister noch tot de Kamerleden die met hem overleg pleegden doorgedrongen, dat de gereformeerden, als of niet in een „kerkgenootschap" verenigd, in Curaçao zowel als in Suriname in geheel hetzelfde geval verkeren. Immers — om tot Curaçao mij te bepalen — èn art. 147 van het uit 1914 dagtekenende Wetboek van strafvordering voor de kolonie Curaçao èn art. 145 van het nog maar vijf jaren oude Curaçaos Wetboek van burgerlijke rechtsverordening laat, onderscheidenlijk in strafgedingen en in burgerlijke gedingen, slechts getuigen, die behoren tot een erkende godsdienstige „gezindheid" toe tot de aflegging van de „getuigen-eed". Over de betekenis van het begrip „gezindheid", ook uit de Nederlandse wetgeving op dit punt bekend, kan geen verschil van mening bestaan, naar ik meen. Ook Gereformeerden kunnen tot die eed dus niet worden toegelaten. En juristen zullen smullen van de mededeling, dat inachtneming van dit voorschrift in burgerlijke zaken zelfs op straffe van nietigheid is voorgeschreven, terwijl in strafzaken wel niet anders zal kunnen geacht worden te gelden.

Wat moeten gereformeerde getuigen dan wel doen? Zij staan gelijk met Hindoes en Mohammedanen, die zich achtergesteld voelen, zoals de minister heeft meegedeeld, omdat zij niet alleen slechts tot een getuige-belofte worden toegelaten, maar zulks eerst, nadat hun is voorgehouden de strafbepaling op het geven van een valse getuigenis voor den rechter, een voorschrift, dat waarschijnlijk wel oorspronkelijk zal bedoeld zijn geweest als het doelmatigste middel tot schrikaanjaging voor heidense negers en Indianen.

Is deze kwestie inderdaad niet bijzonder urgent? De minister heeft gemeend de Aziaten in Suriname, en daarmee tegelijkertijd de gereformeerden in Curaçao, reeds te kunnen helpen zich los te maken van Fransen van de Putte's uitlegging en deze terug te dringen tot het, toch altijd nu ook nog geldende regeringsreglement van 1865. Ik waag het te betwijfelen, of dit middel deugdelijk is, daar niet alleen de oude bepaling opzettelijk en woordelijk in de nieuwe Surinaamse en Curaçaose staatsregeling overgenomen is, maar de minister zelfs uitdrukkelijk geweigerd heeft bij deze gelegenheid die bepaling te wijzigen.

Het lijkt mij inderdaad te hopen, dat de nieuwe West-Indische staatsregelingen spoedig op de helling komen.

Aruba.

Politieberichten.

Te Oranjestad werd proces-verbaal opgemaakt tegen den manspersoon E. O. C., terzake het op de openbare weg zonder in het bezit te zijn van een rijbewijs op te treden als bestuurder van een vierwielig motorrijtuig en daarmede op zodanige wijze te rijden, dat hij in botsing kwam met een ander, stilstaand motorrijtuig, hetwelk daarbij lichte materiële schade kwam.

Te St. Nicolaas werd proces-verbaal opgemaakt tegen den manspersoon J. B. terzake het op de openbare weg zonder in het bezit te zijn van een rijbewijs op te treden als bestuurder van een vierwielig motorrijtuig en daarmede op zodanige wijze rijden, dat de veiligheid van het verkeer in gevaar werd gebracht;

tegen den manspersoon H. P. terzake het rijden met rijwiel zonder geldige belastingnummerplaat.

Voorts werden o.m. processen-verbaal opgemaakt:

tegen een zevental auto-bestuurders terzake het op aanmerkelijke wijze overschrijden der maximum snelheid met hunne motorrijtuigen;

tegen twee auto-bestuurders terzake het niet temperen van verblindende verlichting bij het ontmoeten van een ander vervoermiddel.

In een der ziekenhuizen werd de werkman K. ter verpleging opgenomen, die tijdens zijn werkzaamheden door een stuk gereedschap op zijn hoofd werd getroffen. Bij onderzoek bleek het een ongeluk te zijn.

Aangezien de taxi-chauffeur S. op zodanige wijze reed, dat de in zijn zittenden bevreesd werden voor ongelukken, verlangden zij uit te mogen stappen, waarop de bestuurder zijn ongenoegen daarover uitte door een der inzittenden te mishandelen.

De werkman B. deed aangifte van mishandeling contra H., die hem enige slagen zou hebben toegediend.

In een café te San Nicolaas werd een inval gedaan op vermoeden van het gelegenheid tot hazardspel en het deelnemen daaraan. Tegen een achttal personen werd proces-verbaal opgemaakt.

Op de Nieuwe weg had een aanrijding plaats tussen twee personenauto's doordat een der bestuurders daarvan, die den ander achterop reed, niet voldoende uitweek bij het passeren daarvan. Een der inzittenden van de aanrijdende auto verloor daarbij enige tanden en werd voorts belangrijke materiële schade aangericht.

Bij een in de buitendistricten wonende werd een met scherp geladen revolver in beslag genomen, die daarvoor niet de nodige machtiging bezat.

Door K. werd aangifte gedaan van diefstal van geld uit zijn woning. Als verdachte werd daarop de minderjarige M. aangehouden.

In een perceel, bewoond door T. M. en hare drie minderjarige kinderen, werd een begin van brand ontdekt, welke door middel van enige emmers water werd geblust. Uit een daarop ingesteld onderzoek bleek, dat een der kinderen met lucifers had gespeeld, waardoor enige embalage in brand geraakte.

Door W. K. werd aangifte gedaan van diefstal door middel van inklimming, waarbij een beduidend bedrag aan geld werd vermist. Als verdacht die diefstal te hebben gepleegd werd enige uren daarna als verdachte aangehouden A. K., op wien het geld werd bevonden.

Enige aangiften van bedreiging en minder ernstige mishandelingen werden onderzocht en daarvan proces-verbaal opgemaakt.

CURAÇAO.

Nieuwe Vicarius Provincialis.

Maandagmorgen kwam er uit Nederland telegrafisch bericht, dat de Zeer Eerw. Pater A. van der Veen Zeppenfeldt **door het Provinciaal Kapittel in Nederland benoemd is tot Vicarius provincialis** van de Paters Dominicanen op Curaçao.

Pater Zeppenfeldt is thans pastoor te Oranjestad op Aruba en is vanzelfsprekend als geboren Curaçaoënaar hier geen onbekende. Hij is geboren in 1891 en priester gewijd in het jaar 1918.

We wensen den nieuwen functionaris geluk met deze hoge onderscheiding.

Zoals men weet, zal Pater Zeppenfeldt in zijn nieuwe functie Pater van der Elzen vervangen, die 8 jaren dit ambt heeft waargenomen en we kunnen wel zeggen, de volle zwaarte ervan heeft gedragen, omdat na de dood van Mgr. Vuylsteke op hem de zorgen voor het Apostolisch vicariaat hebben gedrukt tot de komst van Mgr. Verriet, wat meer als 1½ jaar duurde.

Door het provinciaal kapittel is Pater van der Elzen thans tot provicaris benoemd.

Pater Zeppenfeldt zal Donderdag weer naar Aruba terug keren, na aan zijn opvolger de parochie van Oranjestad te hebben overgedragen.

Geslaagd.

Telegrafisch werd bericht ontvangen, dat Mej. Betsy van Heeswijk bij de Eerw. Zusters te Schijndel geslaagd is voor Mulo.

Proficiat.

In dank ontvangen.

Van de R.K. Boekhandel „St. Augustinus" een present-exemplaar van het Vragenboekje bij „Plantkunde van Curaçao", door fr. M. Realino.

Pastoor Smit.

Naar we vernemen, is Pastoor Smit, die enkele maanden geleden voor ziekte repatrieerde, benoemd tot assistent in Alkmaar

K
KRO
O

Wereldprogramma.
10.24—20.24 uur Curaçaotijd.
Via P.C.J. Golflengte 31.28

Zondag, 19 Juli.

1. **Gramofoonmuziek.**
2. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
3. Van en Voor de Missiepost.
4. Gramofoonmuziek.
5. „Nederlandse Schilderkunst".
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via P. H. I. op Golflengte 25.57 M.
Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. **Mars.**
2. „Landbouwkundige Missieactie", door Ir. J. P. Planje.
3. **Gramofoonmuziek.**
4. **De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.**
5. **Van en Voor de Missiepost.**
6. **Vaderlandse Kroniek.**

De Sancties tegen Italië.

Bij Koninklijk besluit van de 10 Juli zijn voor Nederland en zijn gebiedsdelen de sancties tegen Italië ingetrokken.

Deterding 40 jaar bij de Olie.

Maandag was het 40 jaar geleden, dat Sir Henry Deterding na een onenigheid met de Nederl. Handels Mij. naar de Petroleum overging en sindsdien heeft hij deze Nederlandse Maatschappij tot een der grootste wereldmaatschappijen gemaakt.

Ongetwijfeld heeft hij zich daardoor grote verdiensten verworven voor de Nederlanden.

Duizenden Nederlandse ingenieurs, chemici, doctoren, technici vinden emplooi bij de Koninklijke: maar ook duizenden zeevarenden zijn werkzaam op de tankschepen van Deterding's olie en transportmaatschappijen.

Voor millioenen wordt door Nederlandse Industriën jaarlijks aan de Olie geleverd, zodat een groot deel van Nederlands welvaren van Deterdings werk afhankelijk is.

Bekend ook zijn de grote kunstschatten aan schilderijen, waarmede hij de Nederlandse Musea heeft verrijkt. En tenslotte ook Ned.-Indië en niet in het minst Curaçao hebben veel aan de activiteit van Deterding te danken.

Was Deterding er niet geweest, vermoedelijk zou Curaçao in deze jaren niet het welvaren kennen, waarvan het op dit ogenblik geniet.

Onlangs publiceerden wij het bericht, dat Deterding in Wassenaar een groot landgoed heeft aangekocht, waarop hij zijn laatste levensdagen zal doorbrengen, na zich uit de olie te hebben teruggetrokken.

Wanneer men het leven leest van dezen in zaken zo gelukkigen man, zal menigeen denken, dat deze man wel onder een gelukkige gesternste geboren is.

En toch betwijfelen wij dat, wanneer we weten dat Deterding wel een zoon heeft, maar toch geen kind geschikt als opvolger in zijn zaken: dat hij thans voor de derde maal is gehuwd en twee keer gescheiden.

Moge hij echter in zijn laatste levensdagen ook de vrede van een huiselijk geluk genieten.

De brand op de Isla.

Van Vrijdagmorgen af is 't nog steeds brand op de Isla.

Onze berichten van Zaterdag waren in 't vooruitzicht van een spoedig einde en toen 's middags 4 uur de tankboten weer konden binnenkomen, werden velen geheel gerustgesteld.

Het vuur en de rookpluim was dan ook merkelijk aan het afnemen: alhoewel het sindsdien herhaaldelijk gebleken is, dat daarmee in 't geheel niet het gevaar geweken is.

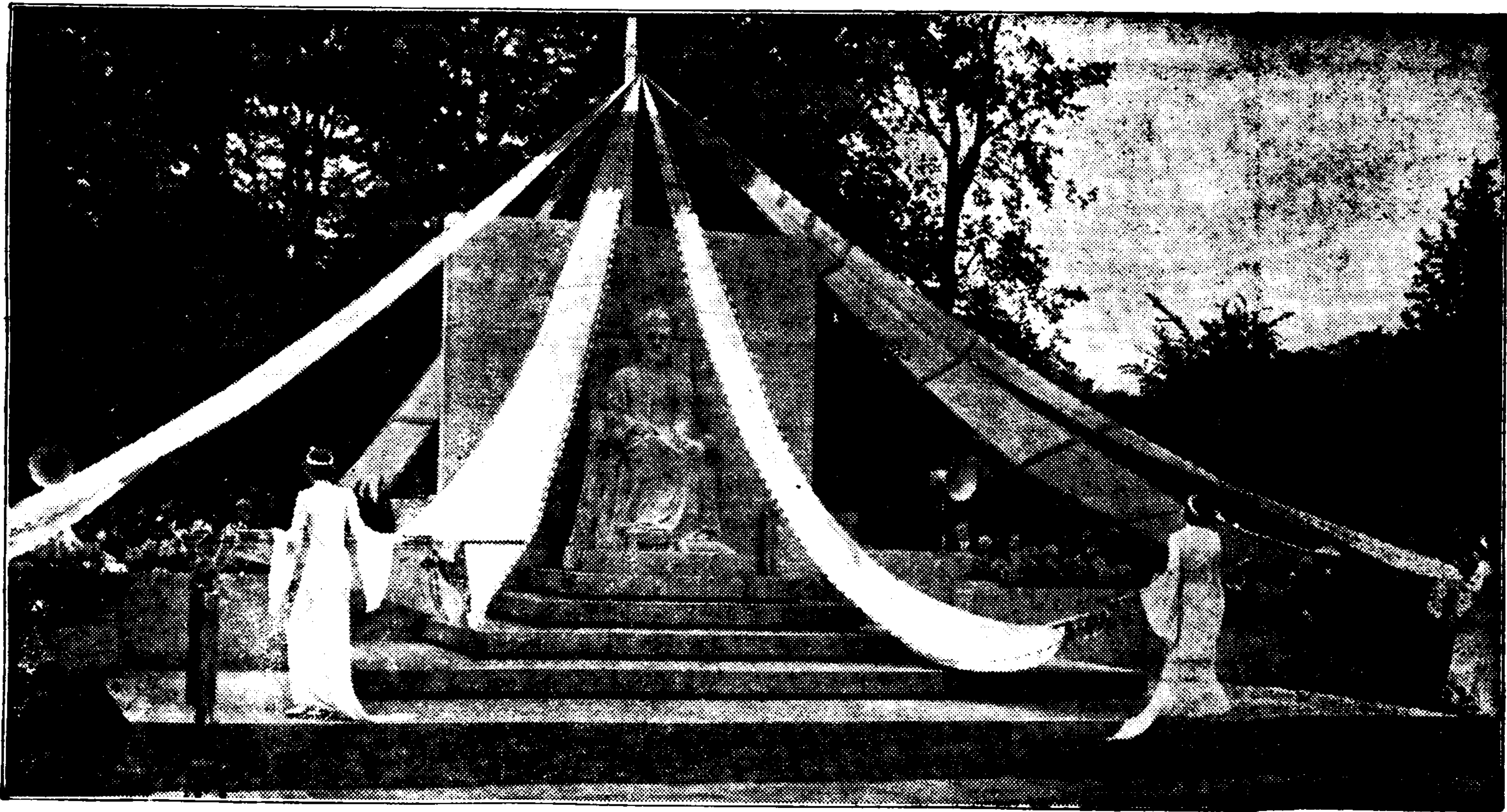
Dit bleek de eerste keer Zondagmorgen half 7, toen een geweldige vlam zelfs in de stad boven de heuvels zichtbaar, uit een der brandende tanks opspoot. Weer gilde de alarmfluit, met het gevolg zelfs, dat tal van inwoners van Emmastad zich naar de dam begaven om daar zich op de boten in te schepen. Dit was tengevolge van een mededeling bij het begin van de brand gedaan, dat bij een nieuwe sirene de inwoners zich naar de stad in veiligheid moesten begeven.

Spoedig echter was deze geweldige vuuruitbarsting weer teruggekeerd tot de smeulende oliemassa in de brandende olietanks, die slechts lichte dampen uitstoten.

Zo bleef het Zondag de gehele dag en van Zondag- op Maandagnacht kwam er zelfs bericht bij de politie, dat de brand als voorbij kon beschouwd worden.

Maandagmorgen ging de fabriek dan ook weer aan het werk: maar de smeulende kokende olie in de aangetaste tanks werd toch goed geobserveerd en de brandwachts bleven op post. Deze brandwachts en hun assistenten, die nu sinds Vrijdagmiddag bezig zijn om de brand tot de kleinst mogelijke oppervlakte te beperken, zijn uitsluitend Hollanders en Portugezen en alleen zij, die van nabij het gezien hebben, weten wat een werk deze mensen in die dagen hebben verzet, welke gevaren zij getrotseerd hebben. Hier past zeker een eresaluut.

Maar van Maandag- op Dinsdagnacht, zo vertelde ons een der Portugezen, hoorde deze man reeds, dat het in een

ONTHULLING MONUMENT KONINGIN EMMA. — In tegenwoordigheid van H.M. de Koningin en H.K.H. Prinses Juliana vond de onthulling plaats van het monument op het Jozef Israëlsplein door een zestal in het wit geklede dames.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten".

In New York is de nieuwe brug geopend van Long Island naar Manhatten, welke 64 millioen dollars heeft gekost.

Italië heeft medegedeeld, dat het niet aan de Locarno-conferentie deel zal nemen.

De ex-prins van Asturia, zoon van de Spaanse Koning, heeft echtscheiding aangevraagd.

De schade van de droogte in de Ver. Staten bedraagt 300 millioen.

Het getal slachtoffers is geklommen tot 400.

In Londen kwam het tot een botsing tussen fascisten en het publiek.

In Parijs kwam ondanks de grote voorzorgen, het toch tot botsingen tussen verschillende partijen gisteren bij de herdenking van de inneming van de Bastille. 30 personen werden gewond.

Tussen Engeland en Italië is er enige spanning ontstaan naar aanleiding van de weigering van Italië om deel te nemen aan de Locarno-conferentie. Engeland doet pogingen deze conferentie uit te stellen.

In China zal het vermoedelijk binnen enkele tot een treffen komen tussen de Noordelijke en Zuidelijke troepen.

In Madrid werd op het stadskerkhof de leider der monarchisten vermoord, waarom vermoedelijk de monarchisten uit de cortes zullen treden.

Voor verder nieuws, zie ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

UIT NEDERLAND.

De Nederlandse Kampioenschappen Zwemmen brachten de volgende resultaten. 100 M. vrije slag Heren: No. 1 Stam, 1 minuut 1¼ sec. Schoonspringen Heren: Haasman 110.34 punten, 2de was Schatens met 107.69 400 M. vrije slag werd gewonnen door Stam. 4 15 1/5 sec. Sipkema was 2de met 5 min. 18 sec. 100 M. vrije slag voor Dames bracht een overwinning voor Rie Mastenbroek met 1 min. 7 2/8 sec. Willie den Ouden maakte 1 min. en 8 sec. Mej. Wagner 1 min. 9 sec. 100 M rugslag dames Rie Mastenbroek 1 min. 17 2-5 sec. De Daumes Sennef en Kerkmeeser maakten beide de zelfde tijd: 1 min. 18 3-5 sec. 100 M .rugslag voor Heren: Metman 1 min. 11 sec. Scheffer 1 min. 12 sec. Schoonspringen Dames: Tholen, winnares, 2de was Mej. Waalberg. Vrije slag Heren 500 M., gewonnen door Schoenmaker.

De waterpolowedstrijd België-Nederland eindigde met een 3—1 overwinning voor Nederland.

De T.T. races te Assen zijn onder overgrote belangstelling aangevangen. In de 350 cM³ klasse werd White No. 1 op Norton met een gemiddelde van 132.9 K.M. Hij boekte tevens een nieuwe ronde record met een snelheid van 137.5 K.M. 2de werd Frits op Norton en 3de Newman op Velocette. 10 werd Peters op Excelsior. Stanley Woods viel uit door een val waarbij zijn motor beschadigd werd. In de 250 cM³ klasse werd Peis winnaar op D.K.W.; 2de was Winkler, eveneens op D.K.W. 3de Smith op Excelsior en 4de Timmer op New Imperial, die Kampioen van Nederland werd.

De volgende uitslagen van Int. Tennis Kampioenschappen te Noordwijk werden gepubliceerd. Timmer tegen Stalions 6—2, 6—2, 6—1. In de kwarteindstrijd ontmoette Khosinki Knottenbelt 7—5, 6—0, 6—4. De Stefanie tegen Hughan 6—4, 6—4. Gemengd dubbel Terwind Khosinki, tegen Meggel de Graaff 6—3, 6—2. De uitslag van de Herendubbel in de kwart eindstrijd was Van Rij Allison tegen Kersten Peschmacher 6—2, 6—3, 6—1.

Te Amsterdam werd Generaal van Heutz herdacht bij gelegenheid van zijn 10 jarig afsterven.

In de aandeelhoudersvergadering van de K.N.S.M. werden de reorganisatievoorstellen door de Directie ingediend met grote meerderheid aangenomen.

In Rotterdam had Zaterdag de Erasmus herdenking plaats, waar ook vele buitenlanders het woord voerden.

Als opvolger in de vacature Ketelaar is, tot Kamerlid benoemd verklaard, de Amsterdamse belastingambtenaar M .M. Cohen.

Eind Augustus is te verwachten de benoeming tot vice admiraal van de chef van het materiaal der Zeemacht Vos.

Te Rotterdam brandde af het gebouw van Kunsten en Wetenschappen aan de Westersingel.

Guthrie op Norton won te Assen de grote prijs van Nederland.

Maandag had een diner in kasteel Oud Wassenaar plaats waar een 60 tal buitenlandse vertegenwoordigers van de „Koninklijke" aanzaten, ter gelegenheid van de huldiging van Sir Henry Deterding. Een drietal sprekers hielden hun redevoeringen in het Frans, Engels en Duits, waarop Sir Henry een woord van dank sprak.

Het diner werd opgeluisterd door een Timorees-Javaans gezelschap, dat Krontjong- en gamelanmuziek ten gehore

Te Rijssel werd in het clubhuis te Werve het borstbeeld van den heer Deterding onthuld, welke plechtigheid door honderden buitenlandse gasten en duizenden employé's bijgewoond werd, die mede aanwezig waren in verband met de thans gehouden „Olie omlympiade". Deerding dankte voor de toespraken.

Naar schatting zal op de begroting 1937 te Den Haag een tekort van vier millioen gulden voorkomen.

Te Den Haag werd bij K.B. bekend gemaakt dat een Nederlandse handelsdelegatie voor Zuid Amerika samengesteld was onder voorzitterschap van den heer Van Karnebeek. Als leden zullen de heren Lamping en Welter fungeren.

Volgens opgaven, die uit verschillende delen van het land binnenkwamen, vonden gedurende het weekeind een groot aantal ongelukken plaats. Niet minder dan 5 personen werden gedood, 11 zwaar en 20 licht gewond.

der tanks, welke thans in ketels kokende olie veranderd zijn, dat het weer mis zou gaan. Als in het binnenste van een grote krater begon het tegen half vier te pruttelen en te sissen, tot een uur later de vlammen reeds begonnen op te laaien en om half 7 gilde weer de sirene en sloegen weer hoge vlammen boven de terreinen op, haast even erg als in de eerste uren na het uitbreken van de brand. Weer werd het werk op de fabriek stilgelegd; weer de weg om de Isla afgesloten. Alleen de belangstelling van het publiek blijft beperkt tot een minimum. De gehele Dinsdag bleven deze vlammen uitslaan.

Het is gevaarlijk om zich aan gissingen te wagen, maar we geloven, dat het toch wel enige dagen duren zal, voordat het gevaar geweken is. Want wanneer men Dinsdag stond boven de Seroe Macoco, dan had men kunnen zien hoe daar enkele tanks met gescheurde deksels nog zwaar te roken stonden, terwijl naar de windzijde van een andere tank de hoge vlammen uitsloegen.

Zoals ons werd medegedeeld, komen deze hernieuwde uitbarstingen van het vuur, doordat deksel of stukken van wanden van de tank in de ziedende oliemassa storten. En dergelijke nieuwe uitbarstingen vermeerderen door de geweldig uitslaande brand die daarbij ontstaat, het gevaar voor de bijgelegen tanks, die wel met sproeiers van zeewater zoveel mogelijk koel gehouden worden, maar welke verfrissing het op de duur tegen de geweldige hitte wel zal moeten afleggen.

Een Aneta-bericht, dat we Dinsdagmorgen opvingen, kondigde aan de wereld mede, dat het 7 tanks waren, die in brand stonden en de schade op 2 millioen gulden berekend werd.

Of Aneta dit bericht heeft van officiële bron b.v. het hoofdkantoor uit den Haag, weten we niet.

Zaterdag was ook ons medegedeeld, dat er 7 tanks door het vuur waren aangetast. Onze zegsman van Dinsdag deelde mede, dat er 5 waren.

We kunnen toch deze berichten met elkander overeenbrengen, doordat wij Vrijdagmiddag nog 2 tanks gezien hebben, waarboven het uitstromende gas ontvlamd was en die daar stonden als grote waxinelichten: deze waren dus ook door het vuur aangetast.

Deze tanks echter waren Dinsdagmorgen vrij van vuur en schijnbaar ook wel buiten gevaar.

Gisteren in de namiddag echter scheen de situatie nog te verergeren, daar de Gouvernementsdiensten werden gewaarschuwd zich paraat te houden. O.a. kreeg ook het pensionaat Welgelegen officiële aanzegging van het steeds dreigender gevaar en zich gereed te houden om het gebouw te ontruimen. Voor de oude en zieke Zusters werd zelfs reeds naar plaatsing gezocht in het hospitaal.

We zijn op deze alarmerende geruchten nog eens weer naar de brand gaan kijken, die nog wel hoog oplaaide, maar toch aanmerkelijk kleiner was als Vrijdag. Ons schenen, oppervlakkig beschouwd, de gehoorde berichten wat te alarmerend.

Nu moeten we aanstonds toegeven, dat over het meer of mindere gevaar van dergelijke brand zeer moeilijk een oordeel te vellen is. Wanneer het al moeilijk is voor de olie-experts, nog veel moeilijker is het voor de buitenstaanders, die niet weten of er misschien in de omgeving van de brand bijzonder gevaarlijke tanks of gassen zich kunnen ontwikkelen etc.

In de afgelopen nacht werd echter de rosse gloed aan de hemel merkbaar minder en voor de opkomende dageraad zelfs geheel verdwenen. Van uit de stad was dan ook geen rook meer te zien, maar, het is wel gebleken, voorzichtigheid zal wel geboden blijven.

Charles Maduro ontvangt ex-Gouverneur Van Slobbe.

Charles Maduro gaf, volgens New York Times, een diner in The Viennese Roof te New York aan Gouverneur van Slobbe en zijn dochters. De verdere gasten waren Mr. en Mrs. George William Gordon en dochters, de iMsses Neale en Stella W. Gordon; r. en Mrs. Maduro, Roy Callahan, B. L. Maduro, Charles Fay, Jossy Maduro en S. E. L. Maduro.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Het nieuwe taxietarief.

In de Beurs- en Nieuwsberichten van Vrijdag l.l. kunnen de lezers verschillende opmerkingen vinden omtrent de redactie van het nieuwe taxietarief.

Mag ondergetekende daar enkele kanttekeningen op maken.

1) Dat de nieuwe tarief 't woordje haven mannelijk maakt, is een drukfout. In het origineel staat „van **de** haven."

2. Tarief van vrachtprijzen is misschien een minder mooi woord, maar er is wel wat voor te zeggen, dat dit werd overgenomen van het vroegere tarief.

3. Ondergetekende is het er mee eens, dat de Spaanse en Engelse vertaling niet erg gelukkig zijn.

4. Het nieuwe tarief begint aldus: „Van den eenen of anderen kant van „de haven(brug) tot de R. K. be- „graafplaats op den berg Altena, Vianen, „Plantersrust of Voetbalterrein Mundo „Nobo, voor ten hoogste 4 passagiers... „ƒ 0.50.

Hoe de B. en N. ber. hier in twijfel komt, dat nu een rit b.v. van Mundo Noba naar Vianen 50 cts. kost, is voor allen, die ondergetekende daarover sprak, onbegrijpelijk.

Er staat toch duidelijk **„van den een of anderen kant van de haven- „(brug)"** kost 50 cts. Dus van Mundo Nobo naar deze of de andere kant der brug is 50 cts. en van deze of de andere kant der brug is weer 50 cts.

Deze redactie is juist gemaakt om de brugmoeilijkheden uit te schakelen.

De moeilijkheid, die de B. en N. ber. maakt, dat met deze redactie een rit van de Gezelligheid naar Hotel Americano ƒ 1.— kosten zou, bestaat dan ook alleen in de fantasie van de B. en N. ber. Want hier heeft men eenvoudig een rit van de ene kant der brug tot Mundo Nobo en betaalt men dus 50 ct.

Het is wel merkwaardig, dat de „B. & N. ber. zelf in gebreke blijft een betere redactie aan te geven.

5. De B. & N.-ber. schijnen verder niet goed te weten, wat het woordje „respectievelijk" betekent.

Waar eerst tarieven worden gegeven van ƒ 0.50 en ƒ 0.75 en er dan verder verhogingen volgen tot respectievelijk ƒ 0.75 en ƒ 1.00: dan betekent dat eenvoudig dat het eerstgenoemde tarief tot ƒ 0.75 verhoogd wordt en het tweede tot ƒ 1.00, wanneer er 5 in plaats van 4 personen in de auto zitten.

6. In tarieven voor toeren buiten het stadsdistrict is het de B. en N. ber. opgevallen, dat er nergens staat of de rit als heen en terug bedoeld is!

Hier blijkt wel allerduidelijkst met welk een Franse slag de B. en N. ber. het „merkwaardige stuk" gelezen heeft: wanneer de redactie enige merkwaardige aandacht er aan besteed zou hebben, zou zij gezien hebben dat aan de kop van deze tarieven staat:

„Speciale prijzen voor zitten naar „vooraf op te geven, buiten het stads- „district gelegen punten **en terug**: inbe- „grepen 15 minuten wachten".

Het staat er dus wel duidelijk bij, dat het heen en terug bedoeld is.

Het voorbeeld, wat de B. en N.-ber. aanhaalt om te bewijzen, dat de prijzen van het nieuwe tarief niet bepaald laag zijn, is niet bijster gelukkig. Het blad schrijft: „wanneer men b.v. als tourist „naar Piscaderabaai gaat, dan betaalt „men ƒ 1.— voor de auto, terug waar- „schijnlijk opnieuw een gulden, plus „wachttijd van laat ons zeggen een uur, „is opnieuw ƒ 1.— is tesamen drie gul- „den en ƒ 0.75 entree voor het bad, is „ƒ 3.75. Geen kleinigheid voor een poosje „zwemmen."

Maar, zo vragen we, hoeveel touristen gaan er alleen naar Piscaderabaai zwemmen? Waarom juist een uitzonderingsgeval genomen? En wanneer ze met 4 personen gaan, wat bijna altijd het geval is, dan betaalt men per persoon net zoveel voor de auto als aan entree voor 't bad, n.l. 75 centen.

Men ziet, dat het „merkwaardige" van het „stuk" meer zit in de beschouwingen van de B. & N. ber. als in het tarief zelf.

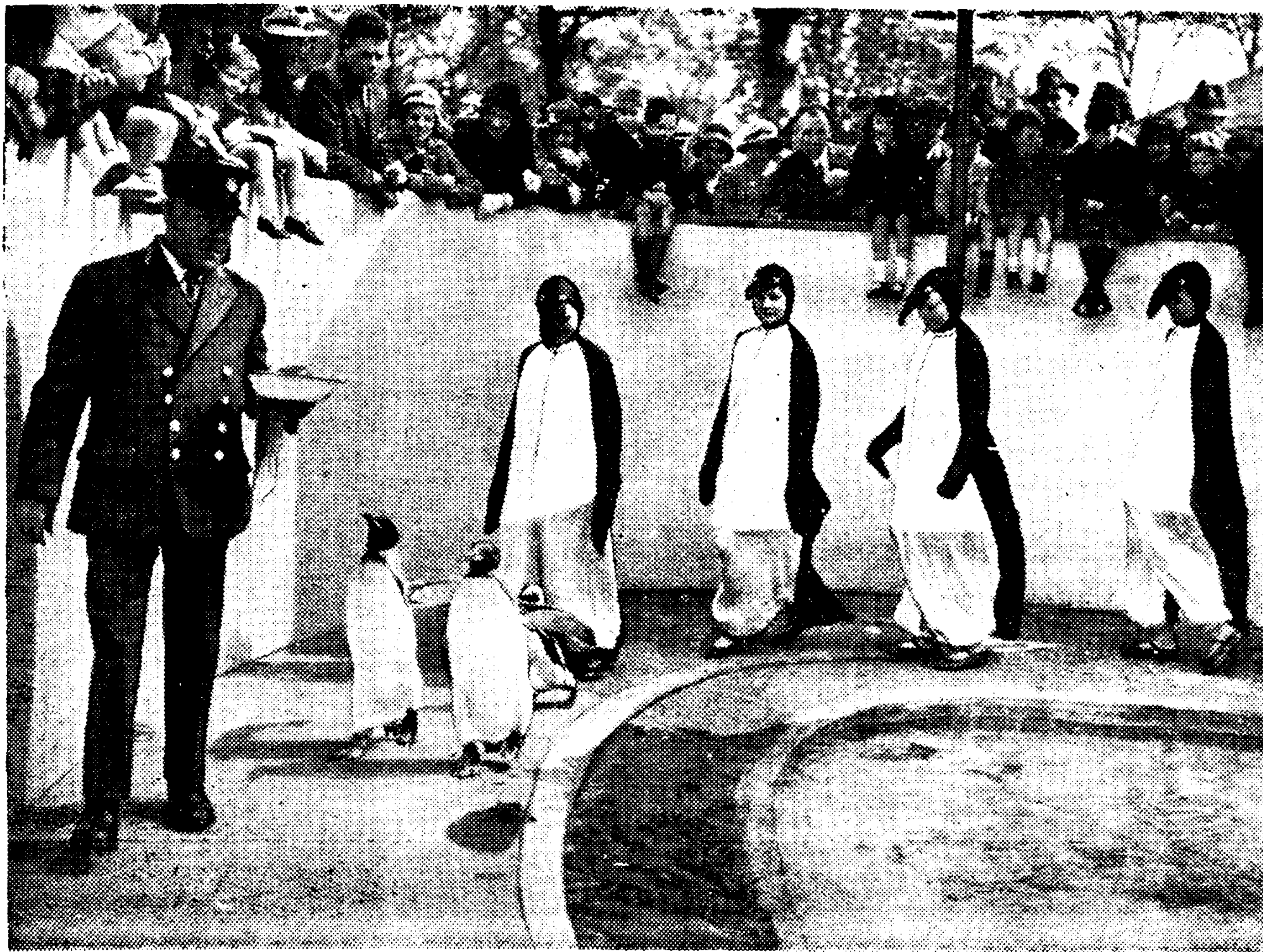
Met dank voor plaatsing

Insider.

BOVENWINDEN.

Luchtverbinding Bovenwinden.

Volgens de Bovenwindse Stemmen zal er spoedig een maandelijkse luchtvaartdienst geopend worden met watervliegtuigen van Guadeloupe, St. Martin (F.G.) en St. Barthelemy.

EIGENAARDIGE PINGUINS. De bezoekers van de dierentuin in Londen worden zo nu en dan verrast door een groepje balletmeisjes verkleed als pinguins, die de grot van de pinguins bezoeken, waar ze door de vogels als collega's worden ontvangen.

Twee watervliegtuigen brachten de vorige week reeds een bezoek.

De Slag om Slag.

Het nummer van 11 Juli van dit blad verscheen in 1 blad, waarop de mededeling, dat wegens gebrek aan materiaal de redactie gedwongen was het blad niet te doen verschijnen, totdat dit gebrek weer hersteld is!

BUITENLAND.

Enige berichten uit Sovjet-Rusland.

De in Charbin verschijnende Russische Courant „Nasch Putj" publiceert een bericht van een uit Sovjet-Rusland gevluchten Pool, die als lid der communistische partij in Kiew en Moskou gedurende vele jaren verantwoordelijke ambten bekleed heeft en belangwekkende gegevens mededeelt omtrent de verschillende personen van het regeringsapparaat der Sovjet-Unie. Hij verklaarde o.a. „Het gehele regeringsapparaat der Sovjet-Unie, van de geringste post tot aan de hoogste functie in het Kremlin is in handen van Joden, die het Russische element geleidelijk aan geheel verdringen."

Terwijl men in de dorps- en stads-sovjets Russen aantreft, **wordt het aantal bij hogere instanties steeds minder, terwijl het zuiver Joodse element steeds** meer naar voren treedt.

Bij de hogere regeringsambten der Sovjet-Unie komt men tot het volgende percentage Joden:

Centraal Executief Comitee der Sovjet-Unie 86%.

Commissariaat voor Binnenlandse Zaken (G.P.Oe) 98.8%.

Commissariaat voor Levensmiddelen 95.7%.

Commisariaat voor Landbouw 66.2%.

Commissariaat voor Financiën 88.4%.

Comissariaat voor Buitenlandse Zaken 98%.

Commissariaat voor Buitenlandse handel 94.2%.

Ofschoon de propaganda der verschillende „Godlozen" organisaties gedurende de Kerstdagen, hetzij volgens de Russisch-Orthodoxen, hetzij naar de Europeese kalender reeds lang van tevoren door de Centrale Raad der Godlozen" was voorbereid, was de werkzaamheid der „Godlozen" in de grote steden, zoals Moskou, Leningrad, Kijev en Charkov, op bevel van hogerhand enigszins gematigd, om de opmerkzaamheid van het buitenland niet te trekken. Daarentegen ontwikkelden de „Godlozen" in de provincie een des te levendiger activiteit. In talrijke provinciesteden, o.a. te Poltawa, Gomel, Tambov, Perm, Jaroslav, Tomsk en Novossibirsk werden **groots opgezette demonstraties tegen de godsdienst gehouden**. Niet alleen werden carnavalsoptochten georganiseerd, waarbij spotbeelden van geestelijken en heiligen door de stad werden gedragen, maar ook werden talrijke voordrachten, films, theatervoorstellingen, enz. gegeven, waaraan de gehele jeugd gedwongen werd deel te nemen. In andere steden, zoals te Woronesj, Rostov-Don, Krasnodar en Omsk, werden van de nog bestaande Russisch-Orthoxe kerken enige, vóór de „Heilige Avond", door de militie gesloten en door de „Godlozen" in clubs veranderd, zodat de godsdienstoefeningen, hetzij moesten vervallen, hetzij moesten plaats vinden in de woningen der geestelijken.

Er ontstond veel misverstand omtrent de denneboom, die voor Oudejaarsavond werd opgezet. Verschillende jong-communistische organisaties weigerden hieraan deel te nemen, daar zij in de denneboom een Christelijk symbool zagen. Er was een inspannende werkzaamheid van de propaganda-organisaties van de partij, van de „Godlozen" en van de vakverenigingen voor nodig, om dit misverstand op te helderen. Steeds moesten zij verklaren, dat het hier alleen een **Sovjet-denneboom** betrof, die als **symbool der Sovjet-dictatuur** moest gelden. Slechts de autoriteit van Stalin en andere Moskouse „groten" was in staat de denneboom te beschermen tegen de „rasechte" communisten. In verschillende steden werden op de kerken of in de onmiddellijke nabijheid er van luidsprekers opgesteld, waardoor vrolijke muziek of voordrachten over „Godlozen"-onderwerpen werden uitgezonden, om de godsdienstoefeningen te storen. Hoezeer het Russische volk reeds aan dergelijke uitlatingen der partij gewend is, bewijst het feit, dat hierbij geen enkel incident is voorgekomen.

Te Leningrad werd een mars met gasmaskers uitgevoerd door 20.000 arbeiders van alle bedrijven. Aan het hoofd der colonne marcheerden gewapende afdelingen der jong-communisten. De oefening ging uit van de militaire sportvereening „Ossoaviachim" en werd ondersteund door het opperbevel van het garnizoen te Leningrad. In de loop van Februari zal een dergelijke oefening met 50.000 arbeiders worden gehouden. De garnizoenscommandant heeft verklaard, dat de ligging van Leningrad met haar fabrieken een buitengewone voorbereiding der bevolking voor het geval van een oorlog nodig maakt. De voortdurende oefeningen met gasmaskers bewijzen, dat de Sovjet-Regering de bevolking aan het dragen van gasmaskers wennen wil.

Onlangs meldde de Sovjetpers, dat enige professoren een moeilijke operatie hadden verricht met gasmaskers op. Het gehele verplegingspersoneel, zelfs de patiënt, waren van gasmaskers voorzien!

DE FILM VAN DE WEEK

Van 12 tot 18 Juli 1936.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

Roxy.

Lady Tubbs.
Vagabond Lady.
Eight Bells.
Roberta.

Hollywood.

RockyMountain Mystery.
Iron Duke.

Cinelandia.

Big Calibre.
Every Night at eight.
The man who broke Bank of Monte Carlo.
Adventures of Frank Merriwel.
Captain Blood.
Broadway Melody of 1936.

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

Een bezoek aan deze films kunnen we in 't algemeen niet aanbevelen.

Roxy.

Legong.

Hollywood.

Four Hours to Kill.
Going to Town. — Legong.

Cinelandia.

Age of indiscretion.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

Aankomst en vertrek der schepen van 15—18 Juli 1936.

SS.	*Aank.*	*Van*	*Vertr.*	*Naar*
Bodegraven	15	Costa del Pacifico, Cristobal	15	Liverpool, Rotterdam, Amsterdam, Hamburg
Crijnssen	15	Pto. Limon	16	Hamburg
Atlas	15	Haiti	15	Atl. Col., Z. Haiti, Z. Dom.
Midas	15	Domingo	16	Z. Dom., N. Dom., N. Haiti
Breda	16	Hamburg, Amsterdam	16	Cristobal, Costa del Pac.
El Libertador	16	Maracaibo, Aruba	16	Aruba, Maracaibo
Amazone	16	New York, P. Cabello	16	Aruba, Maracaibo
Waltraut Horn	17	Cartagena	17	Hamburg
Amor	17	Maracaibo	17	P. Cabello, New York
Juan S. Elcano	17	Cristobal	18	Barcelona
Baralt	—	Curaçao	18	Bonaire, St. Thomas, S. Martin, Saba. St. Eustatius en St. Kitts
Iris	18	Centraal Amerika	—	Curaçao
Cuba	18	Cristobal	18	Le Havre

SPORT-RUBRIEK
Officiële Mededelingen VAN „De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag 12 Juli 1936.

Jong Holland 1 — Scherpenheuvel 1	3—0
S.U.B.T. 2 — Transvaal 2	6—0
Be Quick — P.S.V.	0—1

COMPETITIE-STAND.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	tegen	Punten	Gem.
Jong Holland	3	3	0	0	7	1	6	2.—
R.C.C.	2	2	0	0	3	1	4	2.—
Volharding	2	1	0	1	4	3	2	1.—
S.U.B.T.	2	1	0	1	2	2	2	1.—
Transvaal	2	0	1	1	1	2	1	0.50
Scherpenheuvel	3	0	1	2	1	5	1	0.33
Asiento	1	0	0	1	0	1	0	0.00
Hercules	1	0	0	1	0	3	0	0.00
B-klasse:								
S.U.B.T. 2	5	5	0	0	24	1	10	2.—
Atletico	3	3	0	0	4	1	6	2.—
Jong Holland 2	1	0	0	0	2	0	2	2.—
P.S.V.	2	2	0	0	4	2	4	2.—
Be Quick	3	2	0	1	5	1	4	1.33
Asiento 2	3	2	0	1	10	12	4	1.33
Scherpenheuvel 2	4	2	0	2	7	3	4	1.—
Feyenoord	2	1	0	1	6	3	2	1,—
Volharding 2	2	0	0	2	3	5	0	0.00
D.D.V.O.	3	0	0	3	0	6	0	0.00
R.C.C. 2	2	0	0	2	0	6	0	0.00
Hercules 2	3	0	0	3	0	12	0	0.00
Transvaal 2	3	0	0	3	1	14	0	0.00

Opgelegde boeten.

De verenigingen Transvaal en Scherpenheuvel zijn beboet met ƒ 1.— wegens overtreding van artikel 32 punt 3 onder a van het H.R.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.

Jong Holland I — Scherpenheuvel 1
3 — 0

Wij zijn niet zo vaak in de gelegenheid 'n voetbalwedstrijd op **Mundo-Nobo** bij te wonen. Na Zondag l.l. toevallig de gelegenheid gehad te hebben, zouden we bijna zeggen: Tot onze spijt. Wanneer immers alle wedstrijden op genoemd terrein in dezelfde faire geest en met hetzelfde vuur gespeeld worden, wel, dan staat er onze voetbal nog niet zo slecht voor, en dan is er, met de nodige training, nog heel wat te bereiken.

De weinige toeschouwers hebben kunnen genieten van 't frisse spel, zowel van de kampioen als van de Benjamin onder de eerste klassers. En het moet gezegd dat Jan Publiek zich zeer behoorlijk gedroeg en de beide rivalen op tijd goedof afkeuring toeriep. Dit tot eer van genoemde Jan, waar wel eens andere dingen van gezegd moesten worden.

Over de wedstrijd het volgende:

Voor de rust is het 'n snel- op en neergaand spel, waarin J. H. zich de meerdere toonde in techniek, maar Sch. zich enthousiast in de strijd werpt. Wel is J. H. iets sterker, maar de achterhoede van Sch. is safe en weet keer op keer de aanvallen te stuiten en met verre schoten om te zetten in aanvallen op 't vijandelijk doel. Deze aanvallen worden echter slordig afgewerkt en met name de linkerwing van Sch. brengt er enkele hopeloos om zeep. Ze hadden trouwens geen gemakkelijk werk tegen Sentiago en z'n mannen.

De aanvallen van J. H. waren wat kort, zodat Sch. telkens in kon grijpen. Toch zou het zonder het uitstekend spel van de doelverdediger, die voor de rust geweldig op dreef was en de onmogelijkste ballen wist te keren, met de rust al wel 2—0 geweest zijn voor J. H. Nu ging die in met 0—0, 'n stand waarmee Sch. zich geluk mocht wensen, en die de nodige spanning beloofde voor de tweede helft.

Jammer genoeg is deze spanning uitgebleven: de tweede helft kon niet tippen aan de eerste. Als voornaamste oorzaak menen we te moeten noemen de vermoeidheid van de jeugdige Scherpenheuvel-spelers, — die physiek heel wat minder waren dan de stoere Jong-Hollanders. Het sterkst deed zich dit gevoelen in de middellinie, die haar voedende taak zowat geheel uitschakelde en zich alleen beperkte tot het verdedigen.

Jong Holland speelde haar zelfde technisch spel van voor de rust, mogelijk met nog wat meer vaart erin. En zo kon het niet lang uitblijven of deze technische meerderheid moest zich uiteindelijk uitdrukken in enkele doelpunten.

Nadat eerst nog een speler van Sch. uit had moeten vallen, kwam dan ook het eerste punt: Met een ver, keihard schot wist Sentiago zijn club, via de bovenlat, de leiding te geven. 'n Minuut of vijf later volgt, door 'n vergissing van 'n Sch.-back het tweede, en nummer drie ('n minuut of tien voor 't einde) ontstond, doordat de Sch.-keeper 'n harde voorzet niet genoeg kan keren, zodat J.H. de bal maar voor 't inkoppen heeft.

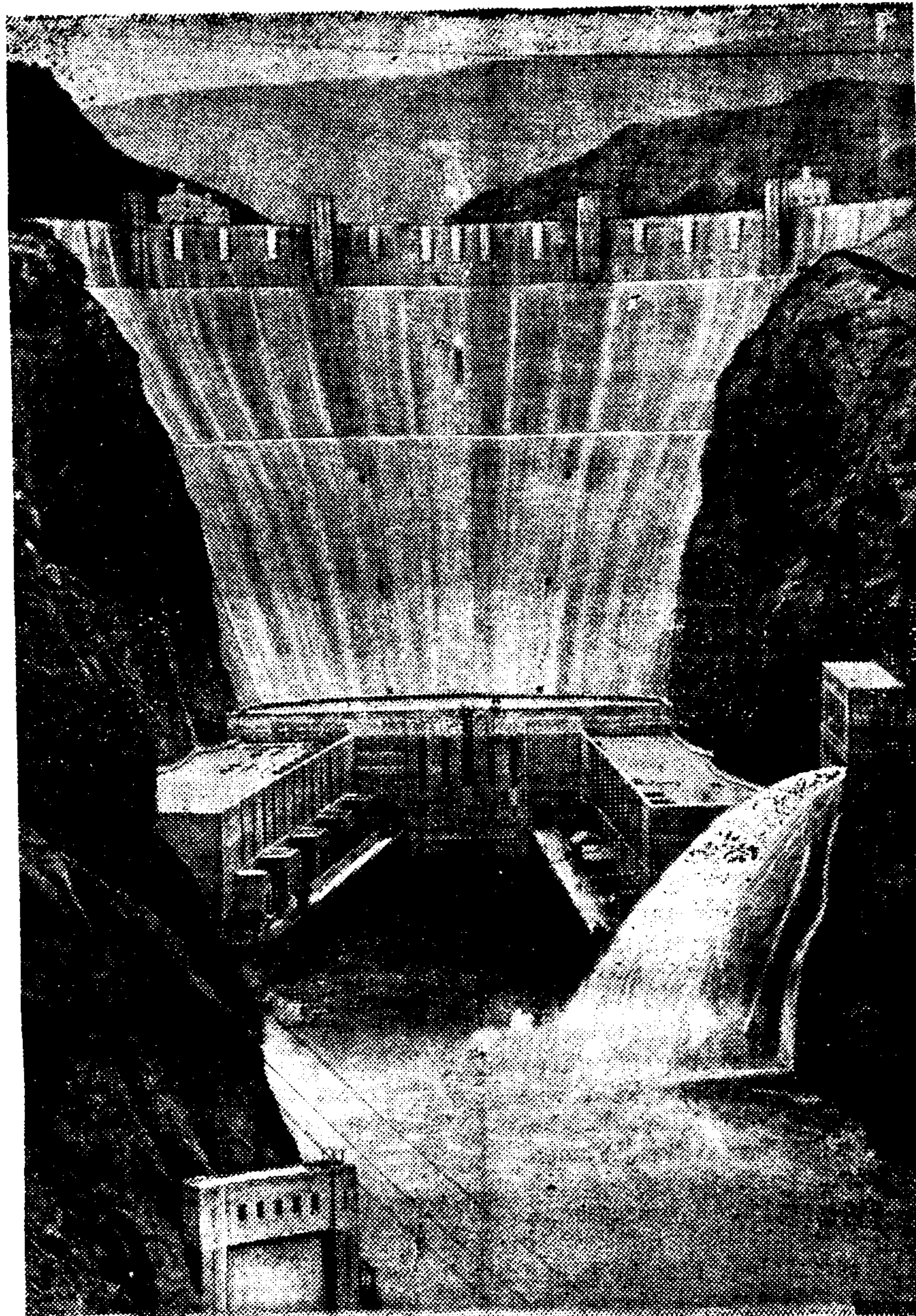
De laatste minuten tracht Sch. zich dan nog wat los te werken. Zonder succes echter. De keeper komt dan nog in botsing met 'n J.H.-speler en moet 't veld verlaten. Daarmee tevens het spel teneinde is, want pas heeft men hervat of het eindsignaal klinkt. Jong Holland heeft 'n verdiende 3—0 overwinning geboekt en Scherpenheuvel 'n eervolle nederlaag geleden.

We schreven reeds, dat de wedstrijd 'n uiterst fair verloop had.

Een enkel woordje echter naar aanleiding van 't laatste ongevalletje, tengevolge waarvan de keeper van Sch. 't veld moest verlaten. Wij wensen hier geen verwijten te gaan plaatsen aan 't adres van een of andere speler; het geval was geheel onopzettelijk. Maar zou het niet eens goed zijn erop te wijzen dat men bij 't springen naar de bal de benen gestrekt moet houden. Opgetrokken knieën blijven 'n gevaar voor 'n eventuele tegenstander.

Zonder nu juist van het voetbalspel 'n kinderbijeenkomst te willen maken, menen we toch als algemeen bekend te mogen veronderstellen, dat 's mensen maag van nature niet ingesteld is op kniestoten e.d.

Correspondentie: „Supporter-Sch.": We hopen dat U zich kunt verenigen met ons verslag. Dank voor toezending. Wij houden ons voor de toekomst aanbevolen.

WATER VOOR CALIFORNIË.

De grootste stuwdam ter wereld nadert de voltooiing.

Een ontzaglijk werk.

Een rivier wordt omgelegd...

Bij de steeds toenemende kolonisatie in Californië werd het probleem der watervoorziening in dit droge gebied zeer urgent. En na enkele jaren onderhandelen met Mexico kon de regering der Verenigde Staten er tenslotte toe overgaan om een geweldig plan uit te voeren. Men ging de loop van de Colorado-rivier, die in Mexico in de Oceaan uitmondt, normaliseren. Bij dit stoute plan moesten ontzaggelijke werken worden uitgevoerd. Zo was voor de normalisering de bouw nodig van de Boulderdam, de grootste stuwdam ter wereld; verder moest een 400 kilometer lange waterleiding aangelegd worden, die 13 Californische kustplaatsen van drinkwater moest voorzien en een 120 K.M. lang bewateringskanaal voor de bevolking van het Imperial- en Koachella-dal.

Het belangrijkste werk is de bouw van de Boulderdam, die het volgend jaar gereed zal zijn. Deze dam vormt de afsluiting van een dal, om het water van de rivier hierin op te zamelen. In dit 170 meter diepe en 180 K.M. lange, kunstmatige meer, zal het slijk en ander vuil achterblijven, waarna het water gezuiverd en gelijkmatig weer wordt afgevoerd. Door deze gelijkmatige waterafvoer wordt het eerst mogelijk, de steden en beide laagvlakten van het nodige water te voorzien. De Boulderdam heeft een hoogte van 220 meter en bestaat uit een betonmassa, die groter is dan de pyramide van Cheops. Hiermede is voor het eerst de geweldige prestatie der oude Egyptenaren overtroffen.

Hoe de dam tot stand komt.

Daar de dam gebouwd moest worden in een totaal onbewoond gebied, bracht de huisvesting der arbeiders grote moeilijkheden mee. De dichtstbij gelegen stad, Las Vagas, was altijd nog 40 K.M. van het dal verwijderd. Allereerst moest dus een arbeidersstad Bouldercity gebouwd worden, waar 5000 mensen een onderkomen zouden moeten vinden. Er werden kerken en scholen, bureaux, kantoren en werkplaatsen gebouwd. Een meer dan 35 K.M. lange spoorlijn moest worden aangelegd met zij-lijnen naar de dam, die 15 K.M. van de stad gelegen is. Er werd een grote autoweg, electriciteitsnet en waterleiding aangelegd. Kortom, in 1 jaar tijd werd een volledig stadje uit de grond gestampt. Voor de 60 K.M. lange spoorlijn werd alleen reeds anderhalf millioen dollar uitgegeven. Wanneer de electrische centrale aan de voet van de dam gereed is, zal de stroom weldra langs de aangelegde steden worden gevoerd.

De Colorado omgelegd.

Daar de dam in de tamelijk nauwe rivierbedding moest worden gebouwd, was 't een grote moeilijkheid, om 't water gedurende geruime tijd om te leiden. In de enge, stijle rotswanden moest plaats gemaakt worden voor de bouw van de dam. Om dit te bereiken werden aan beide oevers met behulp van dynamiet tunnels in de rotsen gegraven, met beton bekleed en voorlopig afgesloten. Tegelijkertijd werd de rivier steeds meer ingedamd en de 13de November 1932, toen de waterstand zeer laag was, werden de beide tunnels met springstoffen geopend en de rivierbedding met een dam afgesloten.

Twee dammen, ieder 665 M. lang, beschermen nu het werk tegen overstromingen, terwijl een enorme pompinstallatie de bouwplaats droog houdt.

Amerikaanse arbeidsmethoden.

Bij de bouw van dit reusachtig werk geschiedt alles op zijn Amerikaans. In gejaagd tempo wordt dag en nacht doorgewerkt. Aan de ringvormige tunnels, die 15 M. doorsnee hebben en tezamen 5 K.M. lang zijn werd op twaalf plaatsen met 30 boormachines, doch slechts met 45 mensen gewerkt. Dagelijks boorden zij 17 meter in het rotsgebergte. Het enorme werk draagt een echt Amerikaans karakter. De geweldige betonfabriek, de graafmachines, die in enkele minuten reusachtige grijpers met zand vullen, de zweef- en kabelbanen, alles wordt gedreven door electriciteit of geperste lucht; slechts een ding is jammer, dat er betrekkelijk slechts weinig arbeiders te werk zijn gesteld. Door het straffe tempo, waarin wordt doorgewerkt, is het mogelijk geworden, om dit werk, dat oorspronkelijk in zeven jaren gereed zou zijn, thans in vier jaren kan worden voltooid. Daarbij moet in aanmerking worden genomen, dat het transport van het materiaal in de smalle, diepe rivierbedding uiterst veel moeilijkheden meebracht. Om het vervoer van het materiaal mogelijk te maken, moesten talrijke kabelkranen worden aangebracht, die het gehele werk beheersen konden. Een van deze kranen overtreft alle andere constructies, die tot heden werden uitgevoerd. Met deze kraan kan men 13½ wagonlading in eens naar een diepte van 190 meter brengen. Deze kraan zal ook gebruikt worden voor de verbetering en uitbreiding van de electrische centrale.

Bij de bouw van de dam was het van het grootste belang te zorgen, dat het water, dat de dam in de toekomst zou tegenhouden, niet door de rotsspleten kon dringen, zodat het tenslotte het gehele werk zou vernielen. Men heeft daartoe alle rotsspleten en openingen in het toekomstige meer met cement moeten vullen. Deze „injecties" worden vaak 45 meter diep onder een druk van 35 atmosfeer toegediend. Reeds in de zomer van 1933 kon met het betonstorten voor de dam een aanvang worden gemaakt. En na een jaar was men hiermede reeds zover gereed gekomen, dat de dam het water kon keren. Het betonnen gevaarte werd niet ineens gegoten, maar stuk voor stuk, elk volgens een nauwkeurig opgemaakt plan. Deze afzonderlijke blokken passen nauwkeurig in elkaar.

Gekoeld beton.

Bijzonder interessant is de kunstmatige afkoeling van het beton. Terwijl het cement in de vorm wordt gestort, wordt de beton chemisch verwarmd, koelt daarna weer af en krimpt daarbij in. Bij ongelijkmatige afkoeling scheurt het beton evenwel.

Om dit te verhinderen wordt bij het storten een koelinstallatie ingebouwd, een pijpleiding van tezamen 240 K.M. lengte. Door een koelinstallatie wordt 8000 liter water 4.5 graad Celsius per minuut afgekoeld. Dit water wordt in buizen geperst, waardoor het beton gelijkmatig afkoelt. De warmte, die op deze wijze aan de gehele dam onttrokken wordt, is even groot als ontwikkeld wordt door de verbranding van 100 wagon steenkool.

Zonder deze koelinstallatie zou het 200 jaar duren, vooraleer het beton tot de normale temperatuur zou zijn teruggebracht.

Het geweldige werk kost aan de staat 240 millioen gulden. Wanneer het gereed is, zal de staat de dam aan een maatschappij verpachten, die de electrische centrale zal inrichten, en de stroom zal leveren alsmede het drinkwater en bevloeiingswater tegen een tarief, waarbij een toeslag komt voor de bouwkosten. In 50 jaren zullen de kosten voor de bouw dan geheel gedekt zijn.

Volgens berekeningen zal het enorme bouwwerk slechts enkele eeuwen dienst kunnen doen, want reeds na 200 jaar zal het dal achter de dam reeds geheel gevuld zijn met zand en slib, dat de Colorado meevoert.

„Raadt u eens, hoe oud ik ben," vroeg met haar liefste glimlach de weduwe.

Hij aarzelde een antwoord te geven.

„Maar u kunt het toch wel afleiden?" vroeg de weduwe met dezelfde glimlach.

„Ja," gaf de vleier toe, „maar moet ik u tien jaren jonger geven dan u er uit ziet, ofwel tien jaar ouder schatten wegens uw slimheid?"

De ware vriend spreekt over uw gebreken alleen tot u zelf.